รายงานสำรวจ ทำทะเบียน และถ่ายสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียน ณ มัสยิดต้นสน กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2569

ฐานข้อมูลเอกสารตัวเขียนในประเทศไทย
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

ฐานข้อมูลเอกสารตัวเขียนในประเทศไทย ได้ริเริ่มจัดทำเว็บไซต์ฐานข้อมูลมาตั้งแต่ พ.ศ. 2555 และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูล จัดทำสำเนาดิจิทัล และอนุรักษ์เอกสารตัวเขียนซึ่งนับเป็นมรดกภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าของชาติ ตลอดจนเผยแพร่ข้อมูลเอกสารตัวเขียนให้ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปศึกษาต่อยอด และเชื่อมโยงสู่ศาสตร์สาขาอื่นได้อย่างกว้างขวาง

การดำเนินงานของฐานข้อมูลเอกสารตัวเขียนในประเทศไทยมีเป้าหมายสำคัญประการหนึ่ง คือ การสำรวจ จัดทำทะเบียน และจัดทำสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียนอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ การเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ฐานข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยการสืบค้นและเพิ่มเติมข้อมูลเอกสารตัวเขียนจากแหล่งต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ในระยะแรก การสำรวจเอกสารตัวเขียนมักจำกัดอยู่ในวัดเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากในอดีต ผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้มีจำนวนไม่มาก โดยส่วนใหญ่ได้แก่ขุนนางผู้รับราชการและพระสงฆ์ อีกทั้งการจัดหาสมุดไทยหรือใบลานเพื่อใช้บันทึกข้อความนั้นต้องอาศัยกำลังทรัพย์ เพราะเป็นวัสดุที่หายาก มีจำนวนจำกัด และมีราคาสูง ประกอบกับคติความเชื่อในพระพุทธศาสนาเรื่องการถวายพระคัมภีร์เพื่อเป็นพุทธบูชาและเป็นกุศลนำไปสู่พระนิพพาน จึงทำให้เอกสารตัวเขียนจำนวนมากถูกรวบรวมและเก็บรักษาไว้ในวัดเป็นสำคัญ ขณะที่เอกสารตัวเขียนของเอกชนหรือของบุคคลทั่วไปนั้นมักสืบค้นได้ยาก หากทายาทหรือผู้ครอบครองไม่ประสงค์จะเปิดเผยหรืออนุญาตให้เข้าศึกษา

ต่อมา ในปีงบประมาณ 2567 โครงการได้ขยายขอบเขตการศึกษาเอกสารตัวเขียนจากวัดไปสู่พื้นที่ของมัสยิด อันเป็นการเปิดพรมแดนใหม่ของการศึกษามรดกเอกสารในสังคมไทย การขยายพื้นที่ศึกษาครั้งนี้สืบเนื่องจากคุณสุนิติ จุฑามาศ ผู้มีความสนใจศึกษาประวัติศาสตร์มุสลิมในประเทศไทยและความเชี่ยวชาญด้านอักษรอาหรับ จึงเป็นที่มาของการลงพื้นที่สำรวจและจัดทำสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียนในมัสยิด

การดำเนินงานด้านการจัดทำทะเบียนและสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียน ณ มัสยิดต้นสน เริ่มต้นขึ้นเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2567 โดยได้ประสานงานกับคุณศราวุธ ศรีวรรณยศ อิหม่ามประจำมัสยิดต้นสน เพื่อเข้าสำรวจเบื้องต้นและวางแผนการดำเนินงาน ต่อมาเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2568 ได้มีการติดต่อเพื่อขออนุญาตจัดทำสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียนของชุมชนมุสลิม อย่างไรก็ตาม ในครั้งนั้นสามารถถ่ายสำเนาดิจิทัลได้เพียงเอกสารฉบับที่ทางเจ้าหน้าที่มัสยิดนำออกมาดูแลและจัดแสดงไว้สำหรับผู้มาเยี่ยมชมเท่านั้น ส่วนเอกสารอีกจำนวนหนึ่งยังคงเก็บรักษาอยู่ในตู้เซฟ ซึ่งไม่สามารถเปิดได้ในขณะนั้น

ภายหลังได้มีการประสานงานอย่างต่อเนื่องกับคุณสรยุทธ ชื่นภักดี คอเต็บประจำมัสยิดต้นสน กระทั่งในระหว่างวันที่ 16–18 พฤศจิกายน 2569 ทางอิหม่ามและคณะกรรมการมัสยิดได้อนุญาตให้คณะทำงานเข้าดำเนินการจัดทำทะเบียนและถ่ายสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียนอย่างเป็นทางการ โดยคณะทำงานประกอบด้วย คุณสุนิติ จุฑามาศ นักวิจัย คุณนิสา เชยกลิ่น นักวิชาการฐานข้อมูลฯ คุณศุภาพิชญ์ อุคำพันธ์ เจ้าหน้าที่ประสานงานวิชาการ และคุณศุภกรานต์ พุ่มพฤกษ์ นักผลิตสื่อ

มัสยิดต้นสน

มัสยิดต้นสน ตั้งอยู่ที่ 447 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงวัดอรุณ เขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “กุฎีบางกอกใหญ่” ซึ่งมีที่มาจากทำเลที่ตั้งของมัสยิดบริเวณปากคลองบางกอกใหญ่ ส่วนชื่อ “มัสยิดต้นสน” นั้น สันนิษฐานว่ามาจากต้นสนคู่ที่ปลูกอยู่บริเวณหน้าประตูกำแพงภายหลังการก่อสร้างอาคารแล้วเสร็จ จึงกลายเป็นชื่อเรียกที่ใช้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน[1]

สำหรับประวัติความเป็นมาของชุมชนมัสยิดต้นสน มีข้อสันนิษฐานว่า จุดเริ่มต้นของชุมชนอาจเกิดจากการรวมตัวของชาวมุสลิมเชื้อสายจามที่เข้ามาเป็นกองอาสาในสมัยสมเด็จพระชัยราชาธิราช ซึ่งเป็นยุคที่มีการเกณฑ์กำลังแรงงานและกองอาสาต่างชาติเพื่อใช้ในการศึกสงครามและการบูรณะบ้านเมือง โดยเฉพาะในช่วงการขุดคลองลัดบางกอก เมื่อ พ.ศ. 2085 เพื่อเชื่อมคลองบางกอกน้อยและคลองบางกอกใหญ่ จึงเป็นไปได้ว่ามีกลุ่มชาวมุสลิมตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณท้ายป้อมเมืองบางกอก หรือป้อมวิไชยประสิทธิ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา[2]

อย่างไรก็ดี ยังมีอีกข้อสันนิษฐานหนึ่งที่กล่าวว่า เมื่อครั้งกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่าใน พ.ศ. 2310 กลุ่มชาวมุสลิมที่เรียกกันว่า “แขกแพ” ซึ่งเป็นชาวมุสลิมที่อาศัยอยู่บนเรือนแพและประกอบอาชีพค้าขาย ได้อพยพลงมาสมทบกันบริเวณชุมชนปากคลองบางกอกใหญ่ และได้ตั้งถิ่นฐานสืบต่อกันมาจนกลายเป็นชุมชนมัสยิดต้นสนในปัจจุบัน[3]

ส่วนศาสนสถานสำหรับประกอบศาสนกิจของชุมชน น่าจะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ชุมชนมีความเป็นปึกแผ่นมั่นคงแล้ว โดยเริ่มต้นจากการอุทิศที่ดินเพื่อสร้างศาสนสถาน ซึ่งในระยะแรกเป็นเพียงเรือนไม้ยกพื้นฝาขัดแตะ หลังคามุงจาก ต่อมามีการปรับปรุงเป็นเรือนไม้สักมุงกระเบื้อง เมื่อถึง พ.ศ. 2358 อาคารมัสยิดทรุดโทรมลง หลวงโกชาอิศหาก (นาโคตาลี) มหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้ดำเนินการก่อสร้างขึ้นใหม่เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนทรงสี่เหลี่ยม มีลักษณะสถาปัตยกรรมไทยผสมตะวันตก และสอดแทรกลวดลายประดับแบบอิสลามตามจุดต่าง ๆ ของอาคาร

ต่อมา พ.ศ. 2495 ได้มีการรื้อถอนและสร้างขึ้นใหม่ในรูปแบบสถาปัตยกรรมอิสลาม เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กรูปตัวแอลทาสีเขียวอ่อน ส่วนโดมทาสีเขียวเข้ม ภายหลัง พ.ศ. 2552 อาคารเริ่มทรุดตัวจึง

---

[1] มหาวิทยาลัยศิลปากร สำนักหอสมุดกลาง หอสมุดวังท่าพระ. *มัสยิดต้นสน.* สืบค้นจาก http://www.thapra.lib.su.ac.th/web-temple/index.php?option=com_content&view=article&id=44&Itemid=41

[2] มัสยิดต้นสน 400 ปีชุมชนมุสลิมบางกอก [เอกสารแผ่นพับ]. ม.ป.ป. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.

[3] สุนิติ จุฑามาศ. (2563). *ย้อนรอยกุฎีใหญ่ต้นสน : มัสยิดประวัติศาสตร์ย่านธนบุรี.* สืบค้นจาก https://readthecloud.co/ton-son-mosque-cemetery/

ได้รับการปรับปรุงอีกครั้ง โดยออกแบบให้มีลักษณะใกล้เคียงกับโดมในประเทศอียิปต์ พร้อมทั้งต่อเติมกรอบประตูและหน้าต่างเป็นช่องโค้งเกือกม้า และทาสีอาคารใหม่ทั้งหลังเป็นสีน้ำตาล[4]

ปัจจุบันมัสยิดต้นสนยังคงเป็นศาสนสถานสำคัญที่เปิดให้ชาวมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจอย่างต่อเนื่อง อีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจของมัสยิดต้นสน คือ การใช้กุโบร์หรือสุสานร่วมกันของชาวมุสลิมสองนิกาย ได้แก่ ซุนนีและชีอะฮ์ (เจ้าเซ็น) ก่อนที่ชุมชนมุสลิมนิกายชีอะฮ์จะแยกตัวไปสร้างมัสยิดของตนเอง คือ กุฎีเจริญพาศน์ ข้อเท็จจริงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยและการอยู่ร่วมกันของผู้คนต่างนิกายในชุมชนเดียวกันได้เป็นอย่างดี

ด้วยประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน มัสยิดต้นสนจึงมิได้เป็นเพียงสถานที่ประกอบศาสนกิจเท่านั้น หากยังเป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างยิ่ง ทั้งในฐานะชุมชนมุสลิมเก่าแก่ และในฐานะสถานที่ฝังร่างของบุคคลสำคัญจำนวนมาก อาทิ เจ้าพระยาจักรีศรีองครักษ์ (หมุด) ผู้มีบทบาทในการช่วยพระเจ้าตากสินกอบกู้เอกราช อดีตจุฬาราชมนตรี เจ้าจอมหงส์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก เจ้าจอมจีบในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และเจ้าจอมละม้ายในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ ยังปรากฏหลักฐานว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเคยเสด็จพระราชดำเนินเป็นการส่วนพระองค์เพื่อเยี่ยมเยือนชุมชนมัสยิดต้นสนอีกด้วย

ในส่วนของโบราณวัตถุและสิ่งของสำคัญภายในมัสยิด พบว่ามีอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ มิห์รอบหรือชุบทิศ ซึ่งเป็นแผ่นไม้สักแกะสลักลวดลาย ตามคำบอกเล่าระบุว่าแผ่นไม้ดังกล่าวลอยมาตามลำน้ำเจ้าพระยา และเป็นไม้จำหลักภาพมหาวิหารกะอ์บะห์ในอดีต นอกจากนี้ยังมีแผ่นจารึกการบริจาคที่ดินให้แก่มัสยิดของคุณพลอย เมื่อ พ.ศ. 2457 ซึ่งปัจจุบันมีอายุกว่า 110 ปี ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้เก่าแก่ เช่น ถ้วยชามอายุกว่าร้อยปี หีบพระธรรมลายรดน้ำลวดลายพันธุ์ไม้ ประดับฐานกระจกขาสิงห์ และหีบพระคัมภีร์ฝังมุกพร้อมฐานขาสิงห์ ภายในบรรจุคัมภีร์อัลกุรอานไว้เต็มหีบ

คัมภีร์อัลกุรอาน: มรดกความศรัทธา

คัมภีร์อัลกุรอาน ชาวมุสลิมมีความเชื่อว่าเป็นพระดำรัสจากพระอัลลอฮ์ แบ่งออกเป็น 30 ญุซ (114 บท หรือที่เรียกว่า “ซูเราะฮ์”) คัมภีร์ที่พบ ณ มัสยิดต้นสน แสดงให้เห็นถึงความพิถีพิถันและความคิดสร้างสรรค์ในการบันทึก ตัวอักษรถูกเขียนด้วยวัสดุ เช่น ก้างปลา หรือเมล็ดข้าวเปลือก ซึ่งทำหน้าที่เป็นอุปกรณ์ในการเขียน และบางฉบับยังมีการประดับตกแต่งด้วยสีสันอันงดงาม นอกจากนี้ กระดาษที่ใช้บันทึกยังมีความพิเศษ คือ การปรากฏของลายน้ำบนกระดาษ ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงแหล่งที่มาของวัสดุโดยเฉพาะ เช่น ลายน้ำรูปโล่พระจันทร์เสี้ยว (Moon-face in a shield) ซึ่งเป็นเครื่องหมายการค้าของโรงงานผลิตกระดาษตระกูลกัลวานีจากเมืองปอร์เดโนเน ประเทศอิตาลี กระดาษทำมือคุณภาพสูงนี้ ถูกผลิตขึ้นเพื่อส่งออกไปยังตลาดโลกอิสลามและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ถึง 19 เป็นต้น

[4] ศูนย์ข้อมูลกลางด้านศาสนา.*มัสยิดต้นสน.* สืบค้นจาก https://e-service.dra.go.th/place_page/1958

รายชื่อทะเบียนเอกสารตัวเขียนที่จัดทำทะเบียน และสำเนาดิจิทัลเอกสารตัวเขียน มีดังนี้

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
1	BKK005-001	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 1	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
2	BKK005-002	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 2	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
3	BKK005-003	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 3	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
4	BKK005-004	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 4	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	าหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
5	BKK005-005	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 5	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
6	BKK005-006	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 6	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
7	BKK005-007	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 7	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
8	BKK005-008	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 8	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
9	BKK005-009	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 9	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
10	BKK005-010	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 10	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
11	BKK005-011	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 11	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
12	BKK005-012	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 12	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
13	BKK005-013	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 13	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
14	BKK005-014	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 14	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
15	BKK005-015	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 15	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
16	BKK005-016	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 16	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
17	BKK005-017	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 17	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
18	BKK005-018	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 18	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
19	BKK005-019	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 19	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
20	BKK005-020	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 20	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
21	BKK005-021	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 21	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
22	BKK005-022	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 22	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
23	BKK005-023	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 23	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
24	BKK005-024	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 24	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
25	BKK005-025	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 25	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
26	BKK005-026	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 26	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
27	BKK005-027	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 27	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
28	BKK005-028	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 28	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
29	BKK005-029	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 29	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
30	BKK005-030	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 30	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมลายรดน้ำ ขาสิงห์พระดับกระจกสี ปกสมุดฝรั่งสีแดงดิ้นทอง
31	BKK005-031	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 1	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
32	BKK005-032	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 2	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
33	BKK005-033	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 3	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
34	BKK005-034	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 4	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
35	BKK005-035	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 5	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
36	BKK005-036	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 6	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
37	BKK005-037	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 7	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
38	BKK005-038	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 8	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
39	BKK005-039	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 9	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
40	BKK005-040	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 10	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
41	BKK005-041	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 11	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
42	BKK005-042	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 12	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
43	BKK005-043	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 13	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
44	BKK005-044	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 14	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
45	BKK005-045	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 15	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
46	BKK005-046	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 16	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
47	BKK005-047	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 17	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
48	BKK005-048	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 18	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
49	BKK005-049	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 19	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
50	BKK005-050	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 20	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
51	BKK005-051	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 21	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
52	BKK005-052	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 22	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
53	BKK005-053	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 23	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
54	BKK005-054	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 24	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
55	BKK005-055	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 25	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
56	BKK005-056	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 26	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
57	BKK005-057	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 27	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
58	BKK005-058	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 28	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
59	BKK005-059	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 29	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
60	BKK005-060	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 30	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมประดับมุก ขาสิงห์แกะสลัก ปกสมุดฝรั่งสีแดง ดิ้นทองลายกุหลาบ
61	BKK005-061	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 1	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
62	BKK005-062	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 2	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
63	BKK005-063	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 3	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
64	BKK005-064	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 4	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
65	BKK005-065	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 5	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
66	BKK005-066	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 6	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
67	BKK005-067	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 7	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
68	BKK005-068	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 8	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลืองลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
69	BKK005-069	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 9	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
70	BKK005-070	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 10	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
71	BKK005-071	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 11	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
72	BKK005-072	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 12	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
73	BKK005-073	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 13	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
74	BKK005-074	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 14	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
75	BKK005-075	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 15	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
76	BKK005-076	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 16	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
77	BKK005-077	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 17	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
78	BKK005-078	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 18	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
79	BKK005-079	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 19	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
80	BKK005-080	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 20	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
81	BKK005-081	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 21	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
82	BKK005-082	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 22	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
83	BKK005-083	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 23	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
84	BKK005-084	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 24	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
85	BKK005-085	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 25	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล

ที่	รหัส	ชื่อ	ประเภท	อักษร	ภาษา	หมายเหตุ
86	BKK005-086	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 26	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
87	BKK005-087	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 27	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
88	BKK005-088	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 28	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
89	BKK005-089	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 29	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล
90	BKK005-090	คัมภีร์อัลกุรอาน ญุซ 30	สมุดฝรั่ง	อาหรับ	อาหรับ	หีบพระธรรมสีฟ้า ปกสมุดฝรั่งสีขาวเหลือง ลายดอกไม้สีแฉกสีน้ำตาล

สรุป: นิสา เชยกลิ่น

ภาพ: ศุภกรานต์ พุ่มพฤกษ์